

Sygn. akt IVU 1881/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Cackowska-Frank

Protokolant st. sekr. sądowy Renata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 r. w Toruniu

sprawy **K. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **K. D.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 17 października 2014 r. nr (...)

I zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu K. D. prawo do emerytury od dnia 28 sierpnia 2014 roku;

II nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/-/SSO Hanna Cackowska-Frank

Sygn. akt: IV U 1881/14

UZASADNIENIE

K. D. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z 17 października 2014r., odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury ze względu na to, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony wskazywał, że pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 8 września 1976 r. do 31 maja 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w T., przy czym

od 8 września 1976 r. do 19 stycznia 1984 r. wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony (tj. autocysterny),

zaś od 19 stycznia 1984 r. do 1 marca 1990r. na stanowisku robotnika magazynowego Stacji Paliw, a od 1 marca 1990r. do 31 maja 1991r. - na stanowisku magazyniera

w Stacji Paliw. Ubezpieczony nadmienił, że ukończył - niezbędny na powyższych stanowiskach pracy – kurs gospodarki paliwowo-smarowniczej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wnosił o oddalenie odwołania, wskazując że na dzień 1.01.1999r. zaliczył ubezpieczonemu jedynie 5 lat, 6 miesięcy i 18 dni stażu pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w okresach:

- od 3.09.1973r. do 22.10.1973r.,

- od 21.11.1975r. do 31.07.1976r.,

- od 6.04.1994r. do 31.12.1998r.

Ustosunkowując się do treści odwołania organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy lub zaświadczenia wystawionego przez pracodawcę, potwierdzającego wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresie od 8.09.1976r. do 31.05.1991r..

Sąd ustali, co następuje;

Ubezpieczony K. D. urodził się (...)

W dniu 13 sierpnia 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę. Aktualnie ubezpieczony pobiera świadczenie przedemerytalne (od czerwca 2013 r.).

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Bezspornym było, że na dzień 1.01.1999r. ubezpieczony wykazał 27 lat, 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 lat, 6 miesięcy i 18 dni pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w okresach:

- od 3.09.1973r. do 22.10.1973r.,

- od 21.11.1975r. do 31.07.1976r.,

- od 6.04.1994r. do 31.12.1998r.

DOWÓD: - wniosek ubezpieczonego o emeryturę (wraz z załącznikami) – k. 1-17

akt emerytalnych,

- karta przebiegu zatrudnienia, k – 19 akt emerytalnych,

- świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach

z 9.07.2014r. – k. 7-8 akt emerytalnych.

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach

z 24.07.2014 r. – k. 9 akt emerytalnych.

W okresie od 8 września 1976 r. do 31 maja 1991 r. K. D. był zatrudniony, na pełen etat, w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w T., gdzie wykonywał – stale i w pełnym wymiarze czasu – pracę w warunkach szczególnych na następujących stanowiskach:

- kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – w okresie od 8 września 1976 r. do 18 stycznia 1984 r.;

- robotnika magazynowego w Stacji Paliw – w okresie od 19 stycznia 1984 r. do 28 lutego 1990 r.;

- magazyniera technicznego w Stacji Paliw – w okresie od 1 marca 1990 r. do 31 maja 1991 r.

Jako kierowca (...) prowadził samochód cysternę o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – marki S.. Ubezpieczony przewoził etylinę i olej napędowy. Z kolei jako robotnik magazynowy w Stacji Paliw K. D. zajmował się dystrybucją

i wydawaniem paliwa, tj. oleju napędowego, olejów, smarów – dla kierowców samochodów należących do Przedsiębiorstw (...)

z terenu całej Polski. Jako magazynier techniczny ubezpieczony wykonywał te same czynności co robotnik magazynowy – z tą jedynie różnicą, że dodatkowo był odpowiedzialny materialnie za mienie powierzone mu przez pracodawcę.

Razem z ubezpieczonym w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w T. pracowali również m. in.: S. B. (1)

(w okresie od 19 listopada 1976 r. do 30 czerwca 1999 r., kolejno na stanowiskach: robotnika magazynowego i magazyniera technicznego) oraz J. S. (w okresie od 27 maja 1975 r. do 31 grudnia 1991 r., początkowo jako kierowca, zaś później – przez okres jednego roku – jako pracownik Stacji Paliw). W okresie zatrudnienia w (...) w T. K. D. nie korzystał z urlopu bezpłatnego.

DOWÓD: - „angaże” ubezpieczonego z 26.01.1984 r. i 12.04.1990 r.

(kserokopie) – k. 6-7 akt sądowych.

- dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego (plik) – w kopercie

na k. 22 akt sądowych.

- świadectwo pracy S. B. (kserokopia) – k. 25 akt sądowych.

- zeznania świadków: S. B. (1) i J. S. –

- elektroniczny protokół rozprawy z 14.01.2015 r.,

- przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony – elektroniczny

protokół rozprawy z 14.01.2015 r.

Sąd zważył, co następuje;

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dokumentów, zeznań świadków S. B. (1) i J. S. oraz przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i ubezpieczonego oraz dokumentom stanowiącym dowody w sprawie, albowiem cały zgromadzony materiał dowodowy był jasny, logiczny i zrozumiały. Jako świadkowie występowały osoby, które współpracowały z ubezpieczonym w okresie objętym sporem, a zeznania ich i ubezpieczonego znajdowały potwierdzenie w aktach osobowych ubezpieczonego.

Przedmiotem sporu było ustalenie, czy K. D. przysługuje prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach,

w szczególności, czy ubezpieczony na dzień 1.01.1999r. posiadał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z przepisem art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440, ze zm.), zwanej w dalszej części uzasadnienia „ustawą emerytalną” – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury
w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przepis art. 184 ust. 2. ustawy emerytalnej natomiast stanowi, że emerytura,

o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu,
na dochody budżetu państwa.

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo - zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.). Właściwe wykazy rodzajów prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załączniki do tegoż rozporządzenia.

W przepisie §1 ust. 2 i 3 rozporządzenia w zakresie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, znajduje się odesłanie do odpowiednich przepisów resortowych (ustalonych przez właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych czy centralne związki spółdzielcze). Należy jednakże zauważyć, iż uściślenia dokonane przez właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych czy centralne związki spółdzielcze), polegające

na ustaleniu wykazów stanowisk, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach, pełnią w obecnym stanie prawnym wyłącznie funkcję informacyjną, techniczną, porządkującą. Nie jest dopuszczalne bowiem zamieszczanie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. W rezultacie zatem o spełnieniu przesłanki „wykonywania pracy

w szczególnych warunkach” przesądza wykonywanie pracy wymienionej

w załącznikach A i B do rozporządzenia, które stanowią integralną część rozporządzenia jako aktu wykonawczego, niezależnie od tego, w jakim zakładzie praca taka była (lub jest) wykonywana (por. T. Bińczycka – Majewska, OSP z 2002 r., nr 4, poz. 48 - t. 2, glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 r., sygn. akt: III RN 25/99).

W myśl przepisu §2 ust. 1 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do tzw. wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wykonywana stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pojęcie pracy wykonywanej stale należy rozumieć jako pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska.

Należy także zwrócić uwagę na treść §19 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie

z którym przy ustalaniu okresów pracy, o których mowa w §2, uwzględnia się również okresy takiej pracy (służby), wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. Zgodnie zaś z przepisem §19 ust. 2 tego rozporządzenia prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979 r. Nr 13, poz. 86 i z 1981 r. Nr 32, poz. 186) uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w §4. Przepisy te mają znaczenie w sytuacji pracy wykonywanej w szczególnych warunkach przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, co miało miejsce w niniejszej sprawie, gdyż ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach od 8.09.1976r.

Wszechstronna i wnikliwa analiza całego materiału dowodowego prowadzi do ustalenia, że K. D. legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach trzeba zaliczyć – poza niekwestionowanym przez organ rentowy okresem – okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w T.:

- od 8 września 1976 r. do 18 stycznia 1984 r. - na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony;

- od 19 stycznia 1984 r. do 28 lutego 1990 r. – na stanowisku robotnika magazynowego w Stacji Paliw;

- od 1 marca 1990 r. do 31 maja 1991 r. – na stanowisku magazyniera technicznego w Stacji Paliw.

Zatrudnienie ubezpieczonego w okresie od 8.09.1976 r. do 18.01.1984 r.

(na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony) jest równoznaczne z pracą, o której mowa w dziale VIII, poz. 2 wykazu A będącego załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów

z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w dziale VIII, poz. 2, pkt 1 wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace

w szczególnych warunkach, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z 1 lipca 1983 r.

w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego [...] (Dz. Urz. Ministerstwa Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z 27 lipca 1983 r., Nr 2, poz. 3).

Zatrudnienie ubezpieczonego w okresach od 19.01.1984 r. do 28.02.1990 r. oraz od 1.03.1990 r. do 31.05.1991 r. jest równoznaczne z pracą, o której mowa

w dziale IV (Prace „w chemii”), poz. 19 („Przetwórstwo, magazynowanie, przepompowywanie, przeładunek, transport oraz dystrybucja ropy naftowej i jej produktów”) wykazu A będącego załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.) oraz w dziale IV, poz. 19, pkt 1 („robotnik magazynowy (wydawca smarów i materiałów pędnych”) wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach stanowiącego załącznik nr 1 do wymienionego wyżej zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

W ocenie Sądu K. D. wykazał wykonywanie pracy

w szczególnych warunkach od 8 września 1976 r. do 31 maja 1991 r. Powyższa okoliczność znalazła potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym

w aktach sprawy zeznaniach świadków – współpracowników ubezpieczonego

z okresu objętego sporem, przesłuchaniu K. D. w charakterze strony oraz dokumentach kadrowo-płacowych ubezpieczonego znajdujących się

w jego aktach osobowych. Szczególne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu miały właśnie dokumenty kadrowo-płacowe K. D., a zwłaszcza – jego „angaże” np. z 26.01.1984 r. - dotyczący zmiany stanowiska pracy K. D. z kierowcy na stanowisko robotnika magazynowego - czy

z 12.04.1990r., dotyczący zmiany stanowiska pracy ubezpieczonego z robotnika magazynowego na stanowisko magazyniera technicznego (odpowiednio: k. 137 i 27 akt osobowych – w kopercie na k. 22 akt sądowych). Ponadto w aktach osobowych ubezpieczonego znajdują się dokumenty potwierdzające fakt odbycia przezeń kursów (szkoleń) związanych z dystrybucją paliw i olejów (np. k. 71-73 akt osobowych), określające zakres czynności K. D. jako robotnika magazynowego zajmującego się wydawaniem materiałów pędnych, olejów i smarów (np. k. 115 – 117, 133 – 135 akt), jak również związane z zawarciem umów o wspólnej odpowiedzialności materialnej, w których wskazano, że ubezpieczony pracuje

na Stacji Paliw (np. str. 77, 79, 83, 85, 87, 89-95, 119, 121, 123 – 125, 141 – 143 akt). Podsumowanie wszystkich wskazanych wyżej okresów zatrudnienia K. D. prowadzi do ustalenia, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie cytowanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz w oparciu o art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. D. prawo do emerytury od dnia 28 sierpnia 2014 r., tj. od ukończenia wieku emerytalnego 60 lat (punkt I sentencji wyroku).

Jednocześnie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na względzie fakt, że dokumenty załączone przez ubezpieczonego do wniosku o emeryturę nie potwierdzały faktu posiadania przezeń co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, a ustalenie charakteru pracy ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) w T. nastąpiło dopiero w postępowaniu przed sądem.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 118 ust. 1a a contrario ustawy emerytalnej nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za brak ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (punkt II sentencji wyroku).

/-/ SSO Hanna Cackowska – Frank